

Bediüzzaman'a göre 'Levlâke levlâk' hadisi

Zeynep Hanım: "Risâle-i Nûr'a göre, 'Sen olmasaydın Ben âlemleri yaratmazdım' hadis-i kudsîsinin yorumu nasıldır?"

Hazret-i Muhammed Aleyhisselatü Vesselâm bir insandır; fakat insanın saadetine vesîle olmuş, insana Allah'ın eşsiz kelâmını getirmiş, insanın saadetinin yolunu açan bir dînin sahibi, insanı Allah'ın rızâsına yükselten sünnetin sahibi bir insandır!

Kaldı ki, Kur'ân'a göre, insan da yeryüzünde halîfe olarak yaratılmadı mı? 1 İnsana ahsen-i takvîm², yani kâinatta en üstün makam verilmedi mi? Kâinatın, kâinata halîfe olarak yaratılmış ve kendisine en üstün makam verilmiş olan insan cinsinin Reisi (asm) hürmetine yaratılmış olması elbette makul olandır. Aksi takdirde, insan cinsinin halîfelik vasfında da, ahsen-i takvîm makamında da abartı aramamız gerekecektir. Öyle ya, bu sıradan (laşan) insan neden kâinâta halîfe olsun ve neden en üstün niteliklere sahip olsun ki?

Fakat, gerçek şu ki: Bu sıradan dediğimiz insanı, Allah, tercihleriyle baş başa bırakıyor, Kendisine muhatap alıyor, şerefini ve saygınlığını koruması için kendisine peygamber üstüne peygamber gönderiyor, kitap üstüne kitap indiriyor, vahiy üstüne vahiy nazil buyuruyor ve insanı, yani halîfesini kâinât üstü bir gâyeye, yani Kendisine yönlendiriyor! Allah'ın, cinlerden başka, irâdesini eline verip salıvermekle berâber, serbest tercihinine bağlı olarak salih amel beklediği ve bunun için hiç durmadan yönlendirdiği başka bir varlık cinsi yoktur! Cinler de, insan cinsinden gelen peygamberler eliyle yönlendirilmişlerdir.

Yani kâinâtın merkezinde insan vardır, çekirdeğinde insan vardır, gayesinde insan vardır! Bu hiç abartılı bir ifade değildir. Çünkü Allah insanla konuşuyor! İnsan da irâdî olarak duâsıyla ve ibâdetiyle doğrudan Allah'a yöneliyor!

İşte Bediüzzaman Hazretleri, Hazret-i Muhammed'i (asm) "Levlâke=Sen Olmasaydın" hadîsinin ışığında kâinât ağacının hem çekirdekliğinde, hem meyvelüğünde görüyor. Hazret-i Muhammed (asm), kâinâtın hamlik döneminde bir olgun nûr çekirdek, kâinâtın meyveye durduğu olgunluk döneminde de kâinâtı ebedî âhirete götüren eşsiz bir rehber meyvedir! Evet, Hazret-i Muhammed'in (asm) gerek

peygamberlik derecesiyle, gerek insanlık derecesiyle, gerek Allah'ın kulluğu derecesiyle tarihte bir eşi ve bir benzeri daha yoktur ve gelmemiştir! Kezâ ona gelen Kur'ân'ın Allah kelâmı olarak bir eşi ve benzeri yoktur ve gelmemiştir! Kezâ ona inen ve insanın dünyada ve âhirette saadetinin anahtarını taşıyan İslâmiyet'in insanı tamamıyla hitap çemberine alan mükemmellikte bir din olarak bir eşi ve benzeri yoktur ve gelmemiştir! Bunlar Bedüzzaman Saîd Nursî'ye göre "Levlâke=Sen Olmasaydın" hadîsinden çıkan sonuçlardır.

Nitekim Bedüzzaman, Hazret-i Muhammed'in (asm) getirdiği nûr olmadığında kâinâtın ve her şeyin değerinin hiçe ineceğini ispat ettikten sonra, "Levlâke=Sen Olmasaydın" hadîsi ile örtüşecek biçimde hükmünü şöyle ortaya koyuyor: "Böyle bedî bir kâinâta, böyle bir zât lâzımdır! Yoksa kâinât ve eflâk olmamalıdır!"³

Saîd Nursî Hazretleri, On Birinci Söz'de de bu kâinâta Hazret-i Muhammed'in (asm) neden olması gerektiği ve Hazret-i Muhammed (asm) olmadığında bu kâinâtın neden olamayacağı üzerinde durur. Orada eşsiz bir saray vardır. Bu eşsiz sarayın kemâl sıfatlar sahibi eşsiz bir Sahibi vardır. Saray Sahibi tarafından saray misafirleri için tayin edilen eşsiz bir de kılavuz üstad vardır! Kılavuz Üstad, sarayın niçin binâ edildiğini, saray sahibinin kim olduğunu, saray misafirlerinin nasıl hareket edeceklerini ince ince anlatmakla görevlidir.

Bedüzzaman bu ifadeleri bir büyük hükümle sonuçlandırır: Bu sarayın varlığı iki şeye bağlıdır:

1- Saray Üstadının varlığı. Çünkü saray üstadı olmadığında sarayla ilgili bütün maksatlar boşuna olacaktır. Tıpkı, anlaşılmaz bir kitabın, eğer öğretmensiz olsa, mânâsız bir kâğıttan ibâret kalacağı gibi!

2- Saray misafirlerinin Saray Üstadının sözünü kabul edip dinlemeleri.

Demek Saray Üstadının varlığı sarayın varlığı için olmazsa olmaz şarttır! Saray misafirlerinin, Saray Üstadının sözünü dinlemeleri ise sarayın devamlılığının olmazsa olmaz şartıdır! Diğer yandan, sarayın yıkılması da Saray Üstadının sözünün dinlenmemesine bağlanmıştır!⁴

Öte yandan Bedüzzaman'ın Otuzuncu Lem'a'da Hayy ismini ve hayat hakikatini açıkladığı bölümde geldiği sonuç da ilginçtir ve tam bu hükmü doğrular niteliktedir: "Evet, evet, evet! Eğer kâinâttan risâlet-i Muhammediyenin (asm) nûru çıkarsa, gitse, kâinât vefat edecek! Eğer Kur'ân gitse, kâinât dîvâne olacak ve küre-i arz kafasını, aklını kaybedecek! Belki şuursuz kalmış olan başını bir seyyâreye çarpacak, bir kıyâmeti koparacak!"⁵ Demek kâinâtın varlığının devamlılığı, Hazret-i Muhammed'in

(asm) mesajının dinlenmesine bağlıdır!

Hazret-i Muhammed'in (asm) nûru ile dünyânın şekli değişmiştir. İnsan ve bütün kâinâtın hakîkî mâhiyetleri ancak o nûr tûfânı ile aydınlanmış ve açıklanmıştır. Onun (asm) getirdiği nûr ile anlaşılmalıdır ki; şu kâinâtta her şey, Allah'ın isimlerini okutan birer değerli mektup, birer vazîfeli memur, kendisini bekâ âlemine hazırlayan birer kıymetli ve mânâlı varlıktırlar. Eğer o nûr olmasa idi, varlıklar tamamıyla mutlak fenâyâ mahkûm, kıymetsiz, mânâsız, faydasız, abes, boş, karmakarışık ve tesâdüf oyuncağı mâhiyetinde evhâm karanlıkları içinde kalacaktı. İşte bu sırdandır ki, akıl sahibi bütün insanlar ve yerlerden göklere kadar bütün varlıklar onun (asm) nûruyla iftihâr etmektedirler.⁶

Eğer o nûr olmazsa kâinâtın da, insanın da, hattâ her şeyin de hiçe ineceğini beyan eden Said Nursî Hazretleri, böyle güzel ve eşsiz bir kâinâta, böyle eşsiz bir zâtın (asm) lâzım olduğunu kaydeder. "Yoksa kâinat da, eflâk da olmamalıdır" der.⁷

Bedüzzaman Hazretleri, bu hadîs-i kudsi'yi Resûlullah Efendimiz'in (asm) ibâdeti ve duâsı ile de îzah eder. Zamanın ve mekânın tek ferdi sıfatıyla Resûl-i Kibriyâ Efendimiz (asm), öyle yüksek bir namazda, insanı ve bütün mahlûkâtı mutlak fenâyâ düşmekten, kıymetsizlikten, faydasızlıktan, abesiyetten âlâ-yı illiyyîn olan kıymete, bekâyâ, Cennete, ulvî vazîfeye ve Allah'ın birer mektubu olma makamına çıkarmak için, öyle umûmî bir duâ etmektedir ki, Hazret-i Âdem'den (as) Kıyâmete kadar gelen bütün peygamberler, bütün kâmil ve nûrânî insanlar kendisine uyararak, duâsına "Âmin!" demektedirler. Öyle umûmî bir ihtiyaç için duâ etmektedir ki, değil dünyâ ehli; semâvât ehli ve bütün kâinât dahî onun (asm) niyâzına iştirâk edip hal diliyle, "Oh! Evet, Yâ Rabbenâ ver! Duâsını kabul et! Biz de istiyoruz!" diyorlar. Duâsına ve niyâzına bütün mevcûdât, semâvât ve hattâ arş vecde gelip, "Âmin! Allâhümme Âmin!" diyorlar.⁸

Peygamber Efendimiz'in (asm) ibâdet hayatının ve duâsının insanlık âlemi için ebedî saadetin ve Cennetin varlığının sebebi; peygamberliğinin ve hidâyetinin de ebedî saadete ve Cennete kavuşmanın vesîlesi olduğunu önemle vurgulayan⁹ Bedüzzaman Hazretleri, diğer yandan Hazret-i Muhammed'in (asm) peygamberliğinin bu imtihân dünyâsının açılmasına sebep olduğunu, onun ibâdet hayatının ve getirdiği ibâdet prensiplerinin de ebedî saadet yurdu olan âhiretin açılmasına vesîle olduğunu kaydeder. Anlaşıyor ki, Resûlullah Efendimiz'in (asm) peygamberliğinin hürmetine "dünyâ hayatı", ibâdetinin ve duâsının hürmetine de "ebedî âhiret hayatı" yaratılmıştır.¹⁰

Hazret-i Muhammed'in (asm) kâinâtın "ille-i gâiyesi," yani kâinâtın biricik varlık

sebebi olduğunu ve Yaraticıcının ona bakıp kâinâtı halk etmiş olduğunu belirten ve buradan “Eğer onu îcad etmeseydi, kâinâtı dahi îcad etmezdi”¹¹ hükmüne ulaşan Bedüzzaman Saîd Nursî Hazretleri, Hazret-i Muhammed’in (asm) maddî ve mânevî hayatının, kâinâtın ruh ve hayatından süzölmüş bir özün özü olduğunu; peygamberliğinin de kâinâtın his, şuur ve aklından süzölmüş en sâfi bir öz olduğunu kaydeder. Buna göre, Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâmın hayatı, kâinât hayatının hayatıdır. Peygamberliği, kâinât şuurunun şuurudur ve nûrudur. Kur’ân’ın Vahyi ise, kâinât hayatının rûhudur ve kâinât şuurunun aklıdır.¹²

Hazret-i Muhammed’in (asm) maddî ve mânevî hayatı ile kâinât hayatı arasında böylesine “ruh-beden” ilişkisi kuran Üstad Saîd Nursî hazretleri, ruhun ayrılışı ile bedenin çökeceği misâlinde olduğu gibi; Hazret-i Muhammed’in (asm) “peygamberlik nûrunun” kâinattan çıkıp gitmesi halinde de kâinâtın vefât edeceğini; Kur’ân’ın gitmesi hâlinde ise kâinâtın dîvâne olacağını, dünyânın da kafasını ve aklını kaybedeceğini; şuursuz kalmış olan başını bir gezegene çarpacağını ve kıyâmeti koparacağını haber verir.¹³

Bedüzzaman’ın bu beyanları, hem kıyâmetin kopuşunu haber veren sahih hadislerle örtüşmekte; hem de “Levlâke” hadîsini farklı bir yaklaşımla yorumlayarak, onun (asm) nûru olmadığında kâinâtın nasıl ve niçin dağılacağını ve yıkılacağını açıklar mâhiyettedir. Nitekim Kur’ân bu hikmetleri, “Biz Seni ancak âlemlere rahmet olasın diye gönderdik!”¹⁴ âyeti ile doğruluyor!

Bu durumda, hiç abartısız olarak denilebilir ki: Hazret-i Muhammed (asm) olmasa idi, bütün maksatlar--bütün insanlığın ve bütün kâinâtın var oluş maksatları--beyhûde olacaktı. Nasıl ki, anlaşılmasız ve muallimsiz bir kitap, mânâsız bir kâğıttan farksız oluyor ise, bu kâinât sarayının da, bu dünyâ menziline de, bu mevcûdât kitâbının da ya bir tarif edici ve muallim nezâretinde bulunması, ya da bulunmaması lâzım geldiği anlaşılmalıdır.¹⁵ Doğrudan vahye mazhar olan bu tarif edici ve muallim ise, Hazret-i Muhammed’den (asm) başkası değildir.

Dipnotlar:

1- Bakınız: Bakara Sûresi: 30.

2- Tîn Sûresi: 4.

3- Sözler, s. 215.

4- Sözler, s. 113.

5- Lem'alar, s. 329; Sözlere, s. 103; Aynı mânâyı besliyor: Şuâlar, s. 510.

6- Sözlere, S. 71,

7- Sözlere, S. 215,

8- Sözlere, S. 70, 218,

9- Sözlere, S. 70, 217,

10- Sözlere, s. 72; Mesnevî-i Nûriye, s. 38,

11- Mektûbât, S. 191,

12- Lem'alar, S. 329,

13- Lem'alar, 329,

14- Enbiyâ Sûresi: 107,

15- Sözlere, S. 113.